

OBSAH

Předmluva	11
<u>1. ročník</u>	
I. <u>Úvod</u>	13
1. Technologie	13
2. Technologie výroby kožišin	13
3. Sestavování technologických postupů při výrobě kožišin	15
4. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	17
II. <u>Všeobecně o vydělávání kožek a technologickém významu jejich stavby</u>	20
1. Všeobecně o vydělávání kožek	20
2. Technologický význam stavby řemene	23
3. Technologický význam stavby srsti	24
III. <u>Příprava kožek do výroby</u>	26
1. Skladování a ošetřování kožek v závodě prvovýroby	26
2. Technologický význam stahování	26
1. Kožky stahované naplocho	27
2. Kožky stahované do pytlíku od zadku	27
3. Kožky stahované do pytlíku od hlavy (nosu)	27
3. Technologický význam způsobu konzervování	27
1. Kožky syrové, nekonzervované	27
2. Kožky konzervované sušením	27
3. Kožky konzervované mokrosolením	28
4. Kožky konzervované suchosolením	28
5. Kožky konzervované kvašením	28
6. Kožky konzervované piklováním	28
7. Kožky konzervované mrazením nebo chlazením	28
4. Práce s kožkami z uhyнутých zvířat	28
1. Sněť slezinná - antrax	29
2. Myxomatóza	29
3. Tularémie	29
4. Slintavka a kulhavka	30
5. Třídění kožek do námoku	30
1. Kvalita srsti	30
2. Kvalita řemene	30
6. Příprava kožek do námoku	31
IV. <u>Námok kožišnických kožek</u>	32
1. Všeobecně o námoku	32

2.	Účel námoku	32
1.	Dokonalé a rovnoměrné rozmáčení řemene	32
2.	Odstranění všech nečistot z kůže	33
3.	Odstranění nevláknitých bílkovin a uvolnění kolagenových vláken	33
3.	Faktory ovlivňující námok	33
1.	Vlastnosti surových kůže	33
2.	Teplota námoku	35
3.	Poměr lázně ke kůžkám	36
4.	Doba námoku	36
5.	Chemické působení (chemické urychlení námoku)	36
6.	Mechanické působení (mechanické urychlení námoku)	37
7.	Námoková voda	37
8.	Velikost výměny vody	38
4.	Praní a odtučňování kůže	39
1.	Teplota praní	39
2.	Alkálie a prací prostředky	39
3.	Doba praní	40
4.	Přepírání po praní a odtučňování	40
5.	Postup praní	40
6.	Odtučňování organickými rozpouštědly	41
5.	Způsoby provádění námoků	41
1.	Námok natíráním a zakládáním do pilin	41
2.	Námoky v lázni	42
V.	<u>Mechanické operace při námoku</u>	43
1.	Ořezávání a rozřezávání kůže v námoku	43
2.	Rozrážení řemene	43
1.	Rozrážení ruční na kosách	44
2.	Strojní rozrážení na rozrážečkách nebo mízdřicích strojích	44
3.	Valchování během námoku	44
4.	Rozrážení po námoku ve slabém piklu	44
3.	Česání jehnětin a skopovic zamokra	45
1.	Ruční česání jehnětin a skopovic zamokra (hřebelcování)	45
2.	Strojní česání jehnětin a skopovic zamokra	45
4.	Stříhání jehnětin a skopovic zamokra	46
5.	Okapávání a ždímání kůže při námoku	47
1.	Okapávání	47
2.	Ždímání v odstředivkách	47
3.	Ždímání na ždímacích strojích	47
6.	Mízdření kůže	48
1.	Účel mízdření	48
2.	Hlavní zásady při mízdření	49
3.	Způsoby mízdření	49
7.	Tenčení řemene	50
1.	Ruční seřezávání řemene na kosé nebo na špalku	51
2.	Seřezávání na kožišnické kotoučové štípače	51
3.	Postruhování kůže	51

4.	Štípání na pásové štípačce	52
5.	Broušení řemene zamokra	52
8.	Technologické postupy námoků hlavních druhů kožišín	52
VI.	<u>Činění kožek</u>	53
1.	Všeobecně o činění kožek	53
2.	Piklování	55
1.	Pikl s kyselinou sírovou (lipský pikl)	57
2.	Pikly s organickými kyselinami	57
3.	Kombinované pikly	58
3.	Činění kvašením (otrubové činění)	59
1.	Vliv pH	59
2.	Vliv teploty	60
3.	Doba kvašení	60
4.	Vliv přídavku soli	60
5.	Druh a množství mouky nebo otrub	60
6.	Množství vznikajících kyselin	60
7.	Příprava lázně	60
4.	Činění hlinitými solemi	61
5.	Činění chromitými solemi	61
1.	Výhody činění chromitými solemi	61
2.	Nevýhody činění chromitými solemi	62
3.	Vázání chromitých solí na kolagen (řemen kožišiny) a bazicita	62
4.	Obsah kyslíčnku chromitého v lázni a v řemeni kožišiny	62
5.	Příprava činicích lázní a břechek	63
6.	Příklady výpočtů při činění chromitými solemi	63
7.	Praktické činění chromitými solemi	65
6.	Činění formaldehydem	66
1.	Vlastnosti formaldehydového činění	66
2.	Hlavní podmínky při formaldehydovém činění	66
3.	Praktické činění formaldehydem	66
4.	Činění ostatními aldehydy	67
7.	Činění tukem	67
8.	Činění přírodními a umělými tříslovinami	68
9.	Činění ostatními organickými činivými	68
10.	Postupy při činění kožišín	68
11.	Mechanické operace při činění	68
1.	Okapávání a ždímání kožišín po činění a regenerace lázně	69
2.	Vytřepávání a rovnání kožišín po ždímání	70
3.	Natahování kožišín po činění	70
4.	Tenčení řemene po činění	71
5.	Vytahování kožišín přes motouz (vitování)	72
6.	Valchování kožišín při činění	73
12.	Technologické postupy činění jednotlivých druhů kožišín	73
VII.	<u>Úprava a konečná úprava přírodních kožišín</u>	74
1.	Všeobecně o úpravě přírodních kožišín	74
2.	Mazání přírodních kožišín	75

1. Účel mazání kožišin	75
2. Způsoby mazání přírodních kožišin	75
3. Druhy používaných emulzí a jejich příprava	77
3. Sušení kožišin po činění	77
1. Teplota vzduchu při sušení kožišin po činění	78
2. Vlhkost kožišin	78
3. Proudění a výměna vzduchu	78
4. Relativní vlhkost vzduchu	78
5. Styk kožišin se vzduchem a způsob zavěšování	79
6. Rychlost sušení	80
7. Způsob sušení a typy sušáren	80
8. Odležení a vytřepávání kožišin po sušení	81
4. Vlhčení, tříbení a vytřepávání přírodních kožišin	81
1. Význam vlhčení a tříbení kožišin	81
2. Vlhčení (rozpařování) přírodních kožišin	81
3. Tříbení přírodních kožišin	83
4. Vytřepávání kožišin a zařazení v třídírně	84
5. Vlastnosti používaných pilin	84
5. Úprava řemene a obsoušení přírodních kožišin	85
1. Měkčení (roztahování) řemene	85
2. Obsoušení přírodních kožišin	86
3. Natahování a drhnutí řemene	86
6. Konečná úprava přírodních kožišin	86
1. Česání a odstraňování plsti	87
2. Klepání	87
3. Střihání	87
4. Žehlení	87
5. Odstraňování pesíků	87
7. Výsprava přírodních kožišin	88
8. Třídění přírodních kožišin	89
1. Třídění přírodních kožišin	89
2. Třídění přírodních kožišin do barvy	90
VIII. <u>Příklady technologických postupů při vydělávání kožišin</u>	91
1. Úvodní poznámky	91
2. Vydělávání králíčín	92
1. Králíčiny tenkořemenné - činění způsobem formaldehyd - pikl	92
2. Králíčiny tlustořemenné - činění způsobem formaldehyd - pikl	97
3. Králíčiny - činění lipským piklem	98
4. Králíčiny - činění chromitými solemi	99
3. Vydělávání jehnětin a skopovic	100
1. Skopovice - činění chromitými maskovanými solemi	100
2. Vydělávání jehnětin balkánských a jehnětin jim podobných chromitými maskovanými solemi	106
3. Vydělávání lehkých jehnětin a zmetků chromitými maskovanými solemi	109
4. Vydělávání perziánů a poloperziánů, konzervovaných kvašením	110
5. Vydělávání skopovic mokrosolených nebo nekonzervovaných	111

6. Vydělávání skopovic s vinou se značným sklonem k plstění	111
7. Činění jehnětin a skopovic kvašením	111
4. Vydělávání divočin a kozinek	112
1. Vydělávání křečků	112
2. Vydělávání stříbrných a jiných ušlechtilých lišek	114
3. Vydělávání lišek červených	115
4. Vydělávání čínských kozinek	117
5. Vydělávání veverek a popelek	119
6. Vydělávání tchořů	121
7. Vydělávání svišťů	122
<u>IX. Technická estetika</u>	124
1. Estetika pracovního prostředí	124
2. Estetika kožišnických výrobků	125
<u>2. ročník</u>	
<u>X. Strojní zařízení při výrobě kožišín</u>	127
1. Všeobecně o strojích na opracování a úpravu kožišín	127
2. Strojní zařízení při přípravě kůže a opracování zamokra	128
Rozřezávací stroj kůže	128
Kožišnická kosa	129
Činicí a barvicí sud	130
Námoková, činicí a barvicí hašple	131
Kyvadlová odstředivka	133
Stříhací stroj zamokra	134
Princip rotačního lisu	135
Mízdřicí stroje	136
a) Technický popis mízdřicího stroje králičin L 800	136
b) Technický popis mízdřicího stroje jehnětin L 1200	137
c) Technický popis mízdřicího stroje L 1500	137
Vytřepávací sud zamokra	138
3. Strojní zařízení při úpravě kožišín	139
Kotoučový seřezávací strojek	139
Brousicí stroj na kotoučové nože	140
Postruhovací stroj	141
Pásová štípačka	143
Valchovací stroj	144
Sušárna vlny	145
Sušárna s napínacími rámy	146
Třídící sud	146
Vytřepávací sud	148
Měkčicí stroje	148
a) Měkčicí stroj s rovným pracovním stolem	148
b) Měkčicí stroj se šikmým pracovním stolem	148
c) Páglovací automat	148

4. Strojní zařízení při konečné úpravě kožišín	149
Stříhací komora	150
Natírací stroj anilínové černě	150
Česací stroj králičin	151
Česací stroj jehnětin a skopovic	152
Řemínková klepačka	153
Polštářová klepačka	154
Stříhací stroje	154
a) Stříhací stroj na nízký stříh, pracovní šíře 100 mm	154
b) Stříhací stroj pracovní šíře 600 mm	155
c) Stříhací stroj pracovní šíře 1000 mm	156
d) Stříhací stroj pracovní šíře 1200 mm	157
Žehlicí stroje	157
a) Plynový žehlicí stroj	157
b) Elektrický žehlicí stroj	158
Epilovací stroj	158
Obnitkovací šicí stroj	159
Vyrovnávací stroj	160
XI. <u>Všeobecná technologie barvení kožišín</u>	162
1. Základní pojmy: barvení - barvivo - barva	162
2. Všeobecně o barvení kožišín	164
3. Výhody a nevýhody barvení oxidačními barvivy	166
4. Základní pracovní operace při barvení oxidačními barvivy	167
5. Třídění a úprava před barvením	170
6. Dočiňování řemene před barvením	170
7. Mrtvení a bělení kožišín	173
1. Účel mrtvení a bělení kožišín	173
2. Mrtvení a bělení kožišín nátěrem	173
3. Mrtvení kožišín v lázni	175
4. Bělení kožišín v lázni	176
8. Moření kožišín	177
1. Účel moření a způsoby moření	177
2. Moření dvochromanem draselným	177
3. Moření zelenou skalicí	178
4. Moření modrou skalicí	179
5. Jiné způsoby moření	179
9. Barvení oxidačními barvivy	179
1. Příprava barvicí lázně	180
2. Vlastní barvení	180
3. Praní, dočiňování a tříbení zamokra po barvení	181
10. Mazání kožišín po barvení	182
11. Sušení kožišín po barvení	182
12. Vlhčení, tříbení a opracování řemene u barvených kožišín	183
13. Konečná úprava barvených kožišín	184
14. Další způsoby barvení kožišín	184
1. Barvení oxidačními barvivy	184

2. Barvení jinými druhy barviv a barvami s rezervou	184
3. Barvení a speciální úpravy řemene	185
15. Třídění a odvádění barvených kožišín	185
XII. Barvení králíčín	187
1. Příprava králíčín k barvení	187
1. Třídění králíčín k barvení	187
a) Barvené králíčiny dlouhosrsté (nestřihané)	187
b) Barvené králíčiny střihané, epilované	188
c) Barvené králíčiny střihané, neepilované	189
2. Úprava králíčín před barvením (předúprava) a příprava plánů	189
2. Barvení králíčín na imitaci sobola a způsoby nátěrového barvení	190
1. Nátěrové barvení oxidačními barvivy	190
2. Barvení králíčín na imitaci sobola	191
3. Barvení králíčín na imitaci norka a barvení střikáním	195
1. Barvení střikáním	195
2. Barvení králíčín na imitaci norka	196
a) Barvení králíčín na imitaci tmavého norka	196
b) Barvení králíčín na imitaci světlého norka	198
4. Barvení králíčín na imitaci kočky a barvení tiskem	199
1. Barvení tiskem	199
a) Barvení přes šablonu (šablonování)	200
b) Tisk deskami s vyrytým vzorem	200
c) Filmtisk	200
2. Barvení králíčín na imitaci kočky	201
a) Podbarvování králíčín zajčovitých	202
b) Podbarvování králíčín činčillovitých	204
5. Barvení králíčín na imitaci ocelota a barvení hřbetů	205
1. Barvení hřbetů	205
2. Barvení králíčín na imitaci ocelota	206
6. Barvení králíčín na imitaci skunka a sílu - barvení anilínovou černí	210
1. Barvení anilínovou černí	210
a) Význam anilínové černě při barvení kožišín	210
b) Postup barvení anilínovou černí	210
2. Barvení králíčín na imitaci skunka	211
3. Barvení králíčín na imitaci sílu epilovaného	214
4. Barvení králíčín na imitaci sílu neepilovaného	215
7. Barvení králíčín na bibret	215
8. Barvení králíčín na různé módní a fantastické odstíny	216
XIII. Barvení jehnětin a skopovic	217
1. Všeobecně o barvení a úpravě jehnětin a skopovic	217
2. Hlavní druhy zušlechtěných jehnětin a skopovic	217
1. Zmetky a jehnětiny s ušlechtilou přírodní kresbou	218
a) Zmetky a jehnětiny s perziánovou kresbou	218
b) Jehnětiny s kresbou z volných závitků	218
c) Zmetky a jehnětiny s brajtšvancovou kresbou (moaré)	218

2. Jehnětiny dlouhovlnné, nestříhané	218
3. Jehnětiny nízkostřížené	218
4. Jehnětiny a skopovice stříhané a žehlené	220
5. Jehnětiny upravené v řemeni	221
3. Přídady technologických postupů barvení a úpravy ovčín	221
1. Barvení zmetků a jehnětin s ušlechtilou kresbou	221
a) Barvení perziánů modrým dřevem	222
b) Barvení perziánů oxidačními barvivy	222
2. Barvení jehnětin dlouhovlnných, nestříhaných	223
3. Barvení jehnětin nízkostřížených	224
4. Barvení jehnětin a skopovic stříhaných a žehlených	225
5. Barvení a úprava jehnětin na velur nebo s umělým lícem v řemeni	229
XIV. <u>Barvení divočin</u>	232
1. Všeobecně o barvení divočin	232
2. Zlepšování přírodního zbarvení srsti	232
3. Probarvování řemene kožišin	233
4. Způsoby barvení a úpravy divočin	234
1. Barvení kozlečin (kozinek)	234
2. Barvení teletin a koníků	235
3. Barvení koček	235
4. Barvení králíčín kromě králíčín domácích	235
5. Barvení lišek	236
a) Napodobování ušlechtilých lišek na ostatních liškách	236
b) Napodobování jiných druhů kožišin na liškách	237
c) Barvení lišek na módní odstíny	237
d) Barvení a úprava lišek stříhaných	238
6. Barvení ostatních divočin	238